

Караванінг як один із перспективних напрямів розвитку туризму

Роботу виконано на кафедрі економічної географії та екологічного менеджменту ЧНУ ім. Ю. Федьковича

Караванінг як один із перспективних напрямів розвитку автотуризму набуває в останні роки швидких темпів розвитку. В Україні розвитку караванінгу сприяють географічне положення України та багаті туристсько-рекреаційні ресурси. Розглянуто проблеми та перспективи розвитку караванінгу як одного з найновіших видів туризму в Україні.

Ключові слова: автотуризм, автотурист, туристичні подорожі, караванінг, караванери, кемпінги.

Ячнюк М. О. Караванінг как один из перспективных направлений развития туризма. Караванінг как одно из перспективных направлений развития автотуризма приобретает в последние годы быстрые темпы развития. В Украине развитию караванінга способствуют географическое положение Украины и богатые туристско-рекреационные ресурсы. Рассмотрены проблемы и перспективы развития караванінга как одного из самого нового вида туризма в Украине.

Ключевые слова: автотуризм, автотурист, туристические путешествия, караванінг, караванеры, кемпинги.

Yachnyuk M. O. Caravanning is One of the Promising Areas for Tourism Development. Caravanning is one more perspective directions of trailering, acquired in recent years, the rapid pace of development. Domestic development karavanning promote geographical position of Ukraine and the rich tourist and recreational resources. In this article we are talking about the problems and prospects of development of this type of tourism in Ukraine.

Key words: camping, camper, travel journey, caravanning, karavanery, camping.

Постановка наукової проблеми та її значення. Питання, де і як провести щорічну відпустку або вихідні дні, виникає практично перед кожною людиною в будь-якій країні. Величезні можливості в цьому відношенні надає туризм.

Добре організований активний відпочинок у будь-яку пору року приваблює багатьох людей. Участь у туристських походах і подорожах сприяє зміцненню здоров'я, дарує незабутні враження від знайомства з новими місцями. Велике також виховне значення туристично-екскурсійних заходів. Вони дають змогу краще пізнати історію та традиції народу, познайомитися з визначними пам'ятками старовини й красотою рідної природи.

Україна – одна з найбільших держав у Європі, вона багата на різноманітні природно-рекреаційні ресурси, численні пам'ятки, які відображають її багатовікову історію та культуру. Це створює потенційні умови для розвитку такого нового виду туризму, як караванінг. Тому актуальним питанням є вивчення цього виду туризму з географічних позицій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій із цієї проблеми. Аналіз літературних джерел свідчить про те, що проблемам розвитку автотуризму приділяється недостатньо уваги. Дослідження М. Б. Біржакова й В. І. Никифорова, А. Д. Чудновського питання автотуризму висвітлюють лише побічно, а спеціалізована книга Г. Г. Котова «Автомобільний туризм» вже втратила свою актуальність.

У навчальному посібнику А. А. Фастовця «Організація транспортних подорожей і перевезень», виданого в Україні, українському автотуризму увагу взагалі не приділяється. Інтернет-ресурси з цього питання не висвітлюють теоретичні проблеми автотуризму й не містять аналітичних даних розвитку автотуризму в Україні, що потребує проведення досліджень на цю тематику.

Мета статті – дослідження стану й тенденцій розвитку автомобільного туризму, а саме караванінгу, на території України. **Завданнями** цієї публікації є висвітлення проблем та перспектив розвитку караванінгу як однієї з найперспективніших галузей туризму.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Автомобіль забезпечує свободу і швидкість пересування туристської групи, розширює її можливості для активного знайомства з краєм, дає змогу зробити подорож більш змістовною, насиченою різноманітними враженнями. Користуються автомобільним транспортом мільйони людей, але далеко

не всі з тих, хто здійснює поїздки по дорогах, є туристами. Прагнення пізнати свою та інші країни, дізнатися нове про їхню історію, культуру, природні, архітектурні пам'ятки, обмінятися враженнями з товаришами – усе це відрізняє туриста від автолюбителя. Стабілізація обстановки в Україні та поступове покращення добробуту населення дає нам знову можливість обговорювати таке явище в нашій країні, як автотуризм.

Актуальність цього дослідження полягає в тому, що індустрія туризму й, зокрема, автомобільного, розвивається в умовах жорсткої конкурентної боротьби, як на внутрішньому, так і на зовнішньому туристичному ринку. Для України, що має потужний потенціал для розвитку цієї сфери, потрібно його повною мірою використовувати.

Україна в недавньому минулому мала великий практичний досвід організації автотуризму. Особливо розвинений був туризм на приватному автомобільному транспорті. Для автомандрівників розроблялися маршрути різної категорії складності, вони забезпечувалися картами-схемами. Автотуристи ставили намети в найпростіших кемпінгах, місцеві жителі привозили сільгосппродукцію, також продовольство для туристів підвозили на автомагазинах. Незважаючи на певні труднощі, автотуризм активно розвивався.

Організований автобусний туризм був розвинений менше, оскільки населення широко використовувало залізничний і повітряний види транспорту, які мали у той час відносно невелику вартість. Тому автобуси переважно використовували всередині регіонів для проведення екскурсій. Із розвалом Радянського Союзу розпалася й організована система автотуризму. Цьому сприяли економічна й політична нестабільність. З'явилася небезпека з боку кримінальних структур здійснювати поїздки на автотранспорті.

Україна має величезний фізико-географічний, кліматичний та історико-культурний потенціал для розвитку автотуризму, причому не тільки для українських громадян, а й для іноземних туристів, для яких Україна поки є незвіданою країною [2].

Сьогодні пріоритет надається автобусним турам вихідного дня: досить популярні 2–3-денні поїздки по містах і багатоденні туристичні подорожі. Аналіз інформаційних джерел свідчить про те, що в Україні намітилося пожвавлення у сфері автомобільного туризму, досягнуто певних рубежів розвитку інфраструктури. Значну увагу приділено розвитку й удосконаленню автомобільних доріг. Існує велика автопрокатна мережа та наявна розгалужена мережа автозаправних станцій і пунктів СТО. Подальший розвиток отримала мережа розміщення автотуристів – від невеликих готелів, кемпінгів, мотелів до наметових містечок і платних стоянок. Транзитні автотуристи мають можливість отримати харчування в численних придорожніх ресторанах, кафе, які працюють цілодобово.

Розглядаючи та досліджуючи таку тему, як автотуризм, слід детальніше зупинитися на визначенні поняття «караванінг». Караванінг – це подорож на автомобілі, коли останній виконує роль «будинку» (тягача будинку) [3]. Термін «caravanning» перекладається як «автотуризм із проживанням в автопричепі або автофургоні». Сучасна форма автотуризму, для якої базою став будинок на колесах, – це кемпінг, що використовує більш спеціалізоване технічне обладнання. Це не лише спеціалізовані автобудинки, а й самохідні кемпінгові автомобілі, які ще називають кампобусами (тобто приєднані до автомобіля причепи різноманітних конструкцій).

Сьогодні в країнах Заходу пальму першості так і продовжують утримувати німці, також до них приєдналися британці та голландці. Караванінг уже давно став окремою культурою, тобто культурою людей, які полюбляють незалежність і свободу. Це не лише один із видів туризму – це новий вид сприйняття світу. Караванери не резервують готелів, не переймаються проблемою квитків на транспорт. Це люди, які обожають рух і відчуття повної свободи, невідмовляючи собі в гарячій воді, їжі та предметах повсякденного вжитку. Адже стандартне наповнення сучасного кемпера – туалет, душ, холодильник, система опалення, плита для готування їжі, контейр для води. Вибагливі клієнти, окрім цієї базової комплектації, можуть отримати й міні-бар, облаштовані меблі, інтегрований куток, тенти на кріплення мотоцикла чи велосипеда.

Статистика стверджує, що кількість традиційних туристів уже збігається із числом караванерів. Паркінги та численні кемпінги, котрі стрімко розвиваються, є спонукальним мотивом. Місця нічлігу кемпінгу вже є більшими, ніж може запропонувати готельний бізнес. Отже, високорозвинена інфраструктура дає значний поштовх до розвитку цього виду туризму [1]. Україна повільно, але все ж починає куштувати принади караванінгу – подорожі та проживання в будинку на колесах. Найбільш ліквідним товаром поки що є причепи-намети через їх відносно низьку ціну. Але інтерес до дорожчих моделей також зростає. Суттєва перешкода розвитку караванінгу в нашій країні – відсутність розгалуженої мережі хороших автодоріг. Адже переваги такого відпочинку – із комфортом відпочити там, куди не ступили своєю важкою ногою готелі й пансіонати. Друга причина, що стримує розвиток ринку автобудинків, – це відсутність сучасних автокемпінгів. Правда, зрушення в цьому питанні є.

Наприклад, у Криму вже є кілька автокемпінгів і планується відкрити ще кілька, зокрема в Євпаторії. Гарна підмога в розвитку караванінгу на Україні – оренда автобудинків.

Загалом сьогодні умови оренди схожі з європейськими: орендна плата складає близько 100 євро на добу, плюс ще застава – близько тисячі євро. Тобто вартість оренди порівняна з ціною проживання в хорошому готелі.

Спільнота та клуби караванінгу України вже давно об'єднуються не лише для того, щоб обмінюватися досвідом та планувати спільні виїзди, так звані кемпінг-зустрічі. Також вони намагаються донести до влади інформацію, що рух існує та потребує підтримки влади. В Україні є чудесні передумови для розвитку такого виду туризму: безкраї простори природи від Закарпаття до Донбасу, дух вільної людини й свободи, що закладений у наших генах. Проте існує низка причин, які не дають розвиватися караванінгу:

- стан наших доріг;
- нерозвинена інфраструктура;
- відсутність кемпінгів та платних стоянок;
- стан довкілля.

Проте, попри всі ці мінуси, караванінг розвивається хай і невеличкими етапами, хоч тримається на ентузіазмі клубів, але розвивається. За прогнозами автокемперів, до України мода на цей туризм прийде за декілька років. Можливо, через п'ять, 15.

Висновки й перспективи подальших досліджень. Поряд із позитивними тенденціями у сфері автотуризму України є ще нерозв'язані проблеми. Насамперед, під час аналізу розвитку автотуризму, явним стає те, що ця сфера розвивається «самопливом», на основі приватного підприємництва та за відсутності державного регулювання, тому не відповідає рівню державного стандарту.

Подальшого вдосконалення вимагають автомобільні траси, пункти розміщення автотуристів, спрощення системи прокату автомобіля, удосконалення інформаційної бази для автотуристів із можливістю придбати конкретні схеми-маршрути, карти автомобільних доріг регіонів подорожі й т. ін.

Отже, головною проблемою, яка гальмує розвиток автотуризму, є відсутність державної програми розвитку автотуризму в Україні, яка б об'єднала поки розрізнені підприємства автотуризму в струнку розгалужену систему із залученням учасників із суміжних галузей, визначила пріоритети розвитку, поставила чіткі цілі й завдання.

Перспективи подальших досліджень цієї галузі пов'язані з тим, що розвиток автотуризму привертає автотуристів ближнього й дальнього зарубіжжя, залучає туристів із сусідніх областей на короткочасний відпочинок у вихідні та святкові дні, при правильній організації роботи збільшує надходження до бюджету та підвищує зайнятість місцевого населення й сприяє розвитку інфраструктури України.

Список використаної літератури

1. Клуб караванеров Украины [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.caravaning.in.ua/.
2. Сорк Д. И. Туризм. Транспорт / Сорк Д. И. – М. : Спрос, 1997. – 160 с.
3. **CARAVAN-CENTER. UKRAINE** [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.caravan-center.com.ua/tags/Караванинг.

Адреса для листування:
60415, Чернівецька обл.,
Глибоцький р-н, с. Молодія,
вул. Калініна, 6.

Статтю подано до редколегії
09.10.2012 р.